

KONSERVIRANJE-RESTAVRIRANJE IN DIGITALIZACIJA DIAPOZITIVOV NA STEKLU

Oddelek za zaščito in restavriranje Narodne in univerzitetne knjižnice v manjšem obsegu nudi konservatorsko-restavratorske storitve tudi zunanjim naročnikom. Eno izmed uspešnih sodelovanj preteklega leta je bilo sodelovanje z Oddelkom za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V konservatorsko-restavratorsko obravnavo so nam predali zbirko petdesetih monokromnih diapozitivov na steklu, od katerih je bil večji del ročno koloriran. Prevladujoča tematika na obravnavanih fotografijah so ženske in moške narodne noše.

Slika 1-5: Prikaz raznolikosti diapozitivov na steklu
 (foto: Dokumentacija Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo, FF UL).

Diapozitivi so sestavljeni iz steklenega nosilca s slikovno plastjo in zaščitnega stekla. Stekla so po vseh štirih robovih spojena s papirnim trakom in klejnim lepilom. Hranjeni so bili v neprimernih zaščitnih ovojih, izdelanih iz papirja slabe kakovosti. Devet diapozitivov je mehansko poškodovanih. Poškodbe se kažejo kot počeni stekleni nosilci s slikovno plastjo in/ali zaščitna stekla. En diapozitiv je razbit. Večji del gradiva ima poškodovan spojni trak. Na notranji strani manjšega deleža diapozitivov so prisotne kristalne tvorbe, kar verjetno nakazuje na začetek kemične degradacije stekla.

Naročnik je želel, da se diapozitive digitalizira in primerno zaščiti. Zaželeno je bilo tudi, da se skupaj z njimi hrani še dva negativa na steklenem nosilcu, čemur je bilo treba prilagoditi zaščitno opremo. Nečistoče in prstne odtise, prisotne na zunanji površini diapozitivov, smo odstranili mehansko in z uporabo raztopine etanola v destilirani vodi. Diapozitive smo nato zaščitili s po meri izdelanimi papirnimi ovoji s štirimi poklopci. Počenim diapozitivom smo v zaščitni ovoj dodali opore iz lepenke enakih dimenzij kot original. Razbit diapozitiv smo zaščitili s po meri izdelanim paspartujem. Enak postopek čiščenja in zaščite smo uporabili na negativih. Za tako zaščiteno fotografsko gradivo smo izdelali zaščitno škatlo po meri, ki bo diapozitivom in negativom služila kot dodatna mehanska zaščita, hkrati pa jih bo ščitila pred svetlobo in drugimi škodljivimi snovmi iz okolja. Vsa zaščitna oprema je bila izdelana izključno iz materialov arhivske kakovosti, ki so primerni za trajno hranjenje fotografskega gradiva.

Stekleni diapozitivi so bili digitalizirani. Cilj digitalizacije je omejiti rokovanje z izvirnim gradivom in hkrati preko digitalizirane vsebine, dostopne na portalu *Etnoinfolab*, omogočiti raziskovalcem in zainteresirani javnosti odkrivati na fotografijah ujete podobe iz preteklosti.

Sodelavec: **Andraž Magajna**, Dokumentacija in Etnološki informacijski laboratorij,
 Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo, FF UL

Slika 6-7: Diapozitiv pred in po čiščenju (foto: arhiv NUK).

Slika 8-9: Mehansko poškodovan diapozitiv zaščiten s po meri narejenim paspartujem
 (foto: arhiv NUK).

Slika 10-11: Neprimerna zaščita je bila zamenjana s po meri narejenimi papirnimi ovoji s štirimi poklopci in zaščitno škatlo (foto: arhiv NUK).